

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра журналістики та мовної комунікації

Декан гуманітарно-педагогічного факультету
ТІБЕРДІЗУВО
С. АВИЦЬКА
2023 року

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
журналістики та мовної комунікації,
протокол № 11 від 09 травня 2023 р.
Завідувач кафедри
Маріона НАВАЛЬНА

РОЗГЛЯНУТО
Голова ОП «Журналістика»
Світлана ХАРЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Теорія твору і тексту»

Спеціальність 061 – Журналістика
Освітня програма – Журналістика
Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник – канд. пед. наук Чумак І. М.

Київ – 2023

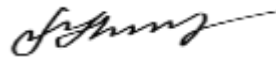
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ

І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра журналістики та мовної комунікації

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
_____ Інна САВИЦЬКА
« _____ » _____ 2023 року

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
журналістики та мовної комунікації,
протокол № 11 від 09 травня 2023 р.
Завідувач кафедри

Марина НАВАЛЬНА

РОЗГЛЯНУТО
Гарант ОП «Журналістика»
_____ Світлана ХАРЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія твору і тексту»

Спеціальність 061 – Журналістика
Освітня програма – Журналістика
Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник – канд. пед. наук Чумак Т. М.

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Теорія твору і тексту

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>061 Журналістика</i>	
Освітня програма	<i>Журналістика</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3	
Семестр	6	
Лекційні заняття	30 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	год.
Лабораторні заняття	- год.	год.
Самостійна робота	60 год.	год.
Індивідуальні завдання	- год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Теорія твору і тексту» є засвоєння студентами загальної логіки і закономірностей функціонування твору як мультимодальної інформативної одиниці у сфері фахової діяльності; розширення й узагальнення знань про твір як феномен соціальної свідомості та продукт мовної діяльності людини; осмислення жанрової природи, загальних механізмів творення журналістських текстів, специфіки їх сприйняття та розуміння різною аудиторією; вироблення вміння ефективно застосовувати набуті знання у професійній діяльності.

Завдання дисципліни полягає в тому, щоб розширювати, узагальнювати знання у студентів про принципи побудови, особливості створення та специфіку функціонування, сприймання та розуміння журналістських текстів; формувати практичні навички правильно будувати публіцистичні твори, вміло використовувати архітектонічні, мовні та екстралінгвальні засоби для максимального впливу на реципієнтів; допомогти опанувати методами і прийомами художньо-публіцистичної творчості та принципами аналізу журналістських текстів.

Результати навчання за дисципліною:

знати:

- тематичну, фактологічну, композиційну, емоційно-експресивну та інші структури твору;
- можливості варіативності структурних засобів;
- взаємовідношення семантичних і формальних компонентів у конкретному творі/тексті;
- терміни, що стосуються цієї дисципліни;

вміти:

- користуватися ними (архітектоніка, факт, твір, текст, структура, дискурс тощо);
- правильно будувати загальну структуру журналістського твору;
- вільно орієнтуватися у варіативних засобах розбудови конкретних структур;
- користуватися під час написання матеріалу всіма мовностилістичними засобами для створення можливостей його адекватного сприймання й розуміння.

Набуття загальних компетентностей (ЗК):

ЗК 4. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою. ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Набуття фахових (спеціальних) компетентностей (СК):

СК 1. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з соціальних комунікацій, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень в інноваційній діяльності та/або дослідницькій роботі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

досягти таких програмних результатів навчання (ПР):

ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	пр.	лаб.	інд.	ср.		л.	пр.	лаб.	інд.	ср.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Твір і текст як продукти мовної діяльності людини												
Тема 1 Вступ. Мовна діяльність і творчість.	5	2	2			1						
Тема 2. Твір і текст у соціокультурному просторі	7	2	2			3						
Тема 3. Текст як системно-структурна цілісність	7	2	2			3						
Тема 4. Прагматичні характеристики тексту	7	2	2			3						
Тема 5. Образна система твору. Емоціологія тексту	8	2	2			4						
Тема 6. Журналістський твір як знакова система	9	2	2			5						
Тема 7. Масмедійний текст як феномен сучасної культури	9	2	2			5						
Разом за змістовим модулем 1	52	14	14			24						
Змістовий модуль 2. Структури твору												
Тема 1. Види структур тексту	7	2	2			3						
Тема 2. Жанрово-композиційні особливості журналістського твору	9	2	2			5						
Тема 3. Структура текстів інформаційно-аналітичного дискурсу	8	2	2			4						
Тема 4. Фактологічна структура журналістського твору	9	2	2			5						
Тема 5. Архітектонічна авторська структура твору	9	2	2			5						
Тема 6. Інформаційна й комунікативна авторські структури тексту	9	2	2			5						
Тема 7. Структура інтернет-дискурсу	9	2	2			5						
Тема 8. Жанрово-композиційні особливості мультимодального тексту	8	2	2			4						
Разом за змістовим модулем 2	68	16	16			36						
Усього годин	120	30	30			60						

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено навчальним планом	

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Твір і текст як продукти мовної діяльності	
1	Тема 1. Твір і текст як результати мовної діяльності	2
2	Тема 2. Твір і текст у соціокультурному просторі	2
3	Тема 3. Текстові категорії	2
4	Тема 4. Прагматичні характеристики тексту	2
5	Тема 5. Система образів твору. Емоціологія тексту	2
6	Тема 6. Журналістський твір	2
7	Тема 7. Масмедійний текст як феномен сучасної культури	2
	Разом за змістовим модулем 1	14
	Змістовий модуль 2. Структури твору	
8	Тема 1. Структури тексту	2
4	Тема 2. Жанрово-композиційні особливості журналістського твору	2
5	Тема 3. Структура текстів інформаційно-аналітичного дискурсу	2
6	Тема 4. Фактологічна структура журналістського твору	4
7	Тема 5. Архітектонічна авторська структура тексту	2
8	Тема 6. Комунікативна авторська структура тексту	2
9	Тема 7. Структурні й функційні особливості інтернет-дискурсу	2
10	Тема 8. Мультимодальний текст та його різновиди	2
	Разом за змістовим модулем 2	16
	Всього	30

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено навчальним планом	

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання

1. Поняття «мовна діяльність». Структура і види мовної діяльності.
 2. Особливості журналістської діяльності і творчості.
 3. Види творчої діяльності журналіста.
 4. Твір і текст як результати мовної діяльності. Їхні найважливіші ознаки.
 5. Твір як феномен соціальної свідомості.
 6. Поняття тексту і дискурсу у сучасній науці.
 7. Герменевтика як теорія та мистецтво тлумачення текстів.
 8. Масмедійний дискурс та його функції.
 9. Розвиток інформаційних технологій і еволюція текстових форм.
 10. Текст як системно-структурна цілісність.
 11. Текст як об'єкт вивчення структуралістів і постструктуралістів.
 12. Основні категорії тексту. Проблеми вивчення текстових категорій.
 13. Поняття когезії й когерентності тексту.
 14. Інтертекстуальність, інтеграція й завершеність тексту.
 15. Прагматичні характеристики тексту.
 16. Типологія текстів.
 17. Жанрова специфіка масмедійного дискурсу.
 18. Образна система твору.
 19. Образ автора твору. Форми присутності автора у творі.
 20. Образ читача. Особливості взаємодії автора й читача.
 21. Образність, експресивність і емотивність тексту.
 22. Журналістський твір як знакова система.
 23. Інформаційний продукт у термінах семіотики.
 24. Полісеміотичність масмедійного тексту.
 25. Семантика, синтактика і прагматика журналістського твору.
 26. Масмедійний текст як феномен сучасної культури. Основні його характеристики.
 27. Новітні медіакомунікативні технології і текст.
 28. Види структур твору.
 29. Журналістський текст як структурна цілісність.
 30. Поняття про жанр, композицію, архітектоніку твору.
 31. Жанрові різновиди журналістських текстів.
 32. Жанрово-композиційні особливості журналістського твору.
 33. Структура текстів інформаційно-аналітичного дискурсу.
 34. Факт як одиниця інформації і як жанр журналістського твору.
- Проблеми інтерпретації фактів у журналістиці.
35. Фактологічна структура тексту.
 36. Архітектонічна авторська структура тексту.
 37. Заголовковий комплекс у тексті.
 38. Специфіка передтексту журналістського твору. Різновиди ліду.

39. Абзац як композиційно-стилістична одиниця. Вимоги до абзацного комплексу в тексті.
40. Логіко-поняттєва структура тексту.
41. Емоційно-експресивна структура тексту.
42. Інформаційна структура тексту.
43. Іntenційність і сприйняття тексту.
44. Комунікативна авторська структура тексту.
45. Психологічна авторська й перцептивна структура тексту.
46. Гіпертекстуальність, інтерактивність і мультимодальність як як специфічні ознаки інтернет-ЗМІ.
47. Інтернет як феномен медіа дискурсу.
48. Структурні і функційні особливості інтернет-дискурсу.
49. Мовленнєві жанри інтернет-дискурсу. Їхня специфіка.
50. Жанрово-композиційні особливості мультимодального тексту.

ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Форма № Н-5.05

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Факультет	<u>Гуманітарно-педагогічний</u>
Ступінь вищої освіти	<u>Бакалавр</u>
Спеціальність	<u>061 «Журналістика»</u>
Форма навчання	
Семестр, курс	<u>6 семестр, курс 3</u>
Навчальна дисципліна	<u>Теорія твору і тексту</u>

Затверджено на засіданні кафедри журналістики та мовної комунікації
(назва кафедри)

Протокол № 11 від «25» червня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Костриця Н. М.
(підпис)

(прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ Навальна М. І.
(підпис)

(прізвище та ініціали)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС <u>бакалавр</u> спеціальність <u>061 «Журналістика»</u>	Кафедра <u>журналістики та мовної комунікації</u> 2022-2023 н. р.	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № <u>1</u> з дисципліни «Теорія твору і тексту»	Затверджую Зав. кафедри <u>Костриця Н. М.</u> 25 травня 2022 р.
Екзаменаційні питання			
1. Розкрийте специфіку журналістського твору			
2. Творче завдання Напишіть есе на тему: «Журналістика зробить крок вперед, якщо тексти авторів			

будуть якісними».

1. Відредагуйте речення:

а) Місцеві ЗМІ повідомляють, що кілька людей застрелили в церкві в Південному Техасі (УНІАН).

б) А лікарі кажуть, що ці фахівці не надто досвідчені, що вони не зроблять деякі елементарні речі (ТСН).

2. Знайдіть логіко-сміслові порушення викладу інформації, виправте їх:

Як повідомляють у соцмережах, водій авто, який є учасником вуличних гонок, що їхав на високій швидкості і допустив зіткнення з іншим автомобілем (УНІАН).

3. Перепишіть речення у стилі новин:

Уряд виділив на громадський транспорт усього 12 відсотків державного бюджету.

4. Дайте заголовок тексту:

Двох дослідників з Центру дослідження хвороб знову допущено до роботи після 3 тижнів ізоляції. Вчені випадково заразилися вірусом смертельної африканської лихоманки Ласса, яку вперше було виявлено у Заїрі 34 роки тому. Зазвичай інкубаційний період цієї хвороби триває чотирнадцять днів, проте медичні експерти задля перестороги протримали чоловіків під наглядом на тиждень більше.

5. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням:

А. Герменевтика	1). Напрямок у філософських і гуманітарних дослідженнях, що розглядає світ культури як феномен писемної культури, безкінечний і безмежний текст, всередині якого перебуває і сам індивід
Б. Семіотика	2). Філософсько-методологічне вчення про розуміння та інтерпретацію тексту
В. Постструктуралізм	3). Теорія знаків і знакових систем

6. Продовжіть твердження: Основними текстовими категоріями є _____

7. Вкажіть речення, у якому тире є авторським знаком:

а) Писати просто – це найбільша майстерність і якість справжнього таланту;

б) І царство це – минеться без клятв і карань;

в) Єдиний, хто не втомлюється, – час .

8. Сформулюйте одне запитання експертові, який під час пресконференції висловлює свою думку про об'єктивність у журналістиці, цінність фактів у журналістському тексті, роль особистості у комунікації.

9. Виправте помилки, допущені у визначенні:

Підтекстова інформація – це інформація, що показує ставлення автора до зображуваного у тексті.

10. Визначте, які словосполучення утворено з порушенням граматичних норм:

а) запобігти помилок; б) скористатися з нагоди; в) слугувати за приклад.

6. Методи навчання

Словесні (розповідь, пояснення, навчальна дискусія, лекційний метод), практичні (вправа, практична робота, створення та представлення презентацій, самопрезентацій, колективне обговорення проблем, студентські наукові конференції, захист творчих проєктів), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

7. Методи контролю

Вивчення курсу супроводжується проведенням поточного контролю (усне та письмове опитування), проміжної атестації у межах кожного модуля (тестуванням за усіма темами модуля), підсумкового контролю (екзамен).

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно з положенням «Про екзamani та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 01.05.2023 р. № 404).

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74 -89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **РДИС** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **РНР** (до 70 балів): **РДИС = РНР + РАТ**.

9. Методичне забезпечення

1. Михайленко В. М. Теорія твору й тексту: [навч. посібник]. Київ : ПАЛИВОДА, 2013. 256 с.
2. Павлюк Л. Текст і комунікація: основи дискурсного аналізу. Львів : ПАІС, 2009. 76 с.
3. Мітчел С. Виробництво новин: телебачення, радіо, інтернет : [підручник]. Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 407 с.
Е-learn (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4068>) використовується для публікації матеріалів курсу та оцінювання.

10. Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : [підручник]. Київ : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
2. Завадська О. В. Феномен креолізованого тексту: актуальна проблема сучасних лінгвістичних досліджень. *Лінгвістичні дослідження: Зб. наук. праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди*. 2016. Вип. 43. С.131–147.
3. Загнітко А. Лінгвістика тексту: Теорія і практика. [науково-навчальний посібник]. Донецьк : ДонНУ, 2006. 289 с.
4. Загнітко А. Теорія граматики і тексту : монографія [Текст]. Донецьк : Вид-во «Ноулідж» (Донецьке відділення), 2014. 480 с.
5. Кочан І. Лінгвістичний аналіз тексту. Київ : Знання, 2008. 423 с.
6. Мовленнєві жанри в міжкультурній комунікації : [монографія] / авт. кол. : Р. Помірко, Ф. Бацевич, А. Паславська та ін. Львів : ПАІС, 2010. 280 с.
7. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів : ПАІС, 2006.

120с.

8. Павлюк Л. Риторика, ідеологія, персуазивна комунікація. Львів : ПАІС, 2007.168 с.

9. Радзівєвська Т. В. Текст як засіб комунікації. Київ : НАГ України; Ін-т української мови, 1998.194 с.

Допоміжна

1. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної генології : [навчальний посібник]. Київ : Видавничий центр «Академія», 2006. 248 с.

2. Ділі Дж. Основи семіотики. Львів : Арсенал, 2002. 232 с

3. Карпа І. Функціональні та прагматичні характеристики електронних текстів віртуальної комунікації [на матеріалі інформаційно-довідкового сервісу Yahoo!Answers] [Текст] : [монографія]. Дрогобич : Вид. від. ДДПУ ім. І. Франка, 2015. 158 с.

4. Пітерс Д. Д. Слова на вітрі : історія ідеї комунікації. Київ : Вид. дім «Києво- Могиллянська академія», 2004. 302 с.

5. Різун В.В., Мамалига А. І., Феллер М. Д. Нариси про текст : теоретичні питання комунікації і тексту. Київ : Видавн. ц-р «Київський університет», 1998. 335 с.

6. Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальне явище : методологія, архітектоніка, варіативність. Київ : Видавн. ц-р «Київський університет», 2002. 392 с.

7. Серажим К. С. Сучасні засоби репрезентації тексту (соціокомунікаційний аспект). Світ соціальних комунікацій:наук. журн. Київ : КиМУ, ДонНУ, 2011.Т. 2. С. 116–122.

8. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття / [за ред. М. Зубрицької]. Львів : Літопис, 2002. 832 с.

9. Яцимірська М. Г. Сучасний медіатекст: словник-довідник. Львів : ПАІС, 2005. 128 с.

10. Форманова С. В. Інвективи в українській мові : дис. докт. філол. наук : 10.02.01 ОНУ імені І. І. Мечникова. Одеса, 2013. 450 с.

11. Інформаційні ресурси

11. <http://dspace.nbuiv.gov.ua/> (Наукова електронна бібліотека).

12. <https://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk> (Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою інтернет-ресурсів).

13. <http://www.cir.org>. (Columbia Journalism Review).

14. <http://www.fair.org>. (Fairness and Accuracy in Reporting).

15. <http://www.inter.ua/ua/> (Офіційний сайт ТРК «Інтер»).

16. <http://www.ifj.org>. (Міжнародна Федерація журналістів (IFJ – International Federation of Journalists)).

17. <http://www.ji.lviv.ua> (Незалежний культурологічний часопис «І»).

18. <http://www.mediachannel.org>. (Media Channel).

19. <http://mediaed.org>. (Media Education Foundation)

20. <http://www.mediakrytyka.info> («Медіакритика» – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. ІванаФранка).

- 21.<http://www.presswise.org.uk>. («Press Wise Trust»).
- 22.<http://www.1plus1.net/> (Офіційний сайт ТРК «1+1»).
- 23.<http://post.semiotics.ru/> (Сайт семіотики).
- 24.<http://lamp.semiotics.ru/index.htm> (Семіотико-культурологічний журнал «Зелена лампа»).